

6. Банківська система /навч.посіб./ (Л.І. Катан, Н.І.Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова); за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.

Уроченко Богдан Віталійович,
курсант 2 курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Круглова Ольга Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної
поліції

ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ, ЯК УЧАСНИКИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Актуальність теми обумовлена значною кількістю процесів та процедур, якими користується кожен з нас задля обліку та фіксації проведених транзакцій з власних рахунків. Фінансові установи надають одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги, пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках прямо визначених законом [1]. Слід зазначити, що діяльність фінансових установ та цивільно-правові відносини між особою, якій було надано певну послугу, та установу, яка надала їх, регулюють законодавчі акти, а саме Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України та Бюджетний кодекс України. Слід зазначити, що фінансові ресурси з набуттям незалежності змінили власну економічну та правову природу. Одним із основних джерел формування публічних фондів коштів стали фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання, тому назріло питання про захист суб'єктів та гарантії, які повинні надаватись. Фінансове законодавство становить собою інструмент, яким окреслено основні рамки діяльності та забезпечено примусовий характер для учасників цивільно-правових відносин. Враховуючи закономірність функціонування фінансів та фінансової системи, формується економічна політика загалом і її фінансова політика [2, с. 81]. Загалом держава є найбільшим позичальником на фінансовому ринку, власником найбільшої кількості цінних паперів підприємств та найбільшим продавцем корпоративних цінних паперів. Відповідно, аналіз перспектив розвитку

фінансового ринку в Україні потребує ролі держави як учасника ринку [3, с. 56]. Саме держава надає фінансову спроможність для установ, щоб вони могли реалізувати фінансові послуги в межах своєї компетентності, а також забезпечити нормалізовану діяльність установи та налагодити правовий зв'язок між особою, яка користується послугами та особою, яка їх надає. Цивільні правовідносини, які виникають у процесі надання фінансових послуг окреслюють коло прав та обов'язків сторін, якими наділені особи. За характером фінансових правових норм правовідносини можна поділити на матеріальні та процесуальні. До матеріальних відносять обов'язки, які виникають на основі матеріальних норм фінансового права, а до процесуальних - норми процесуальних фінансово-правових норм. Крім того, фінансові правовідносини класифікують за видами фінансово-правових інститутів, а саме: 1) бюджетні; 2) податкові; 3) з грошового обігу та розрахунків; 4) фінансово-контрольні; 5) з валютного регулювання; 6) за неоподаткованими платежами; 7) з державного страхування; 8) з кошторисно-бюджетного фінансування. Дана класифікація допомагає розмежувати предмет фінансових правовідносин та визначити коло суб'єктів, а також їхні права та обов'язки.

Підсумовуючи все вищезазначене, можна зробити висновок, що фінансові установи є учасником цивільних правовідносин та здійснюють надання послуг у сфері фінансів. Кожного дня ми проводимо певні фінансові операції, не помічаючи значну роль законодавчих актів, які регулюють як діяльність осіб, які користуються послугами, так і фінансових установ, які їх надають, тому закон захищає права та контролює виконання обов'язків, покладених на сторони правових відносин.

Бібліографічні посилання:

1. Про державне регулювання фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 №2664-III / Ст.1 / Чинний зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
2. Нагребельний В.П., Чернадчук В.Д., Сухонос В.В. Фінансове право України. Загальна частина : навчальний посібник / за заг.ред. члена-кор. АпрН України В.П. Нагребельного. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 320 с.
3. Орлюк О.П. Фінансове право : [навч.посібник]. К.: Юрінкомінтер, 2003. 528 с.